

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie III./2018
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 73/2017
populárny názov	Žiadosť o prepustenie z väzby
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5
analytická právna veta	Absencia zákonom stanovenej povinnosti odôvodniť sťažnosť obvineným nemôže bez ďalšieho viesť k akceptácii súdnej praxe, ktorej výsledkom by bola nemožnosť obvineného sťažnosť odôvodniť dodatočne, či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu, a to aspoň počas plynutia zákonnej trojdňovej lehoty podľa § 187 ods. 1 Trestného poriadku.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 86/2013 z 31. marca 2013 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 6/2013 z 23. apríla 2013 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s tým, že väzba u sťažovateľa začala plynúť 28. marca 2013 o 23.15 h.</p> <p>Sťažovateľ 15. februára 2016 podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a ponúkol ako náhradu za väzbu ním zložený písomný sľub podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Okresný súd uznesením č. k. 4 T 93/2014-1280 z 22. marca 2016 zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a jeho písomný sľub neprijal. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ na neverejnom zasadnutí priamo do zápisnice sťažnosť. Okresný súd „ihneď“ dňa 22.3.2016 predložil spis na krajský súd, ako to vyplýva z predkladacej správy datovanej dňom 22.3.2016. Podľa prezenčnej pečiatky bol spis doručený na Krajský súd Prešov nasledujúci deň, t. j. 23.3.2016.“</p> <p>Krajský súd uznesením č. k. 2 Tos 9/2016-1291 z 24. marca 2016 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa. V tejto súvislosti sťažovateľ uviedol, že zo zápisnice o neverejnom zasadnutí krajského súdu z 24. marca 2016 sp. zn. 2 Tos 9/2016 vyplýva, že neverejné zasadnutie sa konalo v čase od 10.30 h do 11.00 h, pričom predseda senátu sa mal oboznámiť s obsahom spisu a po porade bez prerušenia vyhlásiť už uvedené uznesenie. Keďže spis okresného súdu sp. zn. 4 T 93/2014 bol predložený vo viacerých</p>

	<p>zvážkoch („zvázky I. až XXII. v troch krabiciach“), sťažovateľ pochybuje o reálnom oboznámení sa s obsahom spisu predsedom senátu „v priebehu pol hodiny“.</p> <p>Sťažovateľ namieta aj skutočnosť, že svoju sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4 T 93/2014-1280 z 22. marca 2016 odôvodnil prostredníctvom obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu 23. marca 2016, ktoré však bolo krajskému súdu doručené až 24. marca 2016, a teda v rovnaký deň ako bolo vydané namietané uznesenie krajského súdu. S ohľadom na obsah spisu a poradie listín v ňom založených sťažovateľ konštatuje, že krajský súd rozhodol o jeho sťažnosti bez toho, aby sa oboznámil s jej písomným odôvodnením.</p> <p>Sťažovateľ poukázal tiež na to, že svoju žiadosť o prepustenie z väzby podal už 15. februára 2016, avšak o tejto žiadosti „rozhodoval okresný súd až 22. marca 2016, teda po 36 dňoch“.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podľa názoru ústavného súdu za námietku s vysokou relevanciou z pohľadu požadovanej ústavnoprávnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa možno považovať predovšetkým jeho tvrdenie, že krajský súd rozhodoval o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4 T 93/2014-1280 z 22. marca 2016 bez toho, aby mu bolo doručené písomné odôvodnenie tejto sťažnosti predložené okresnému súdu jeho obhajcom.</p> <p>Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ale aj zo zistení ústavného súdu nepochybne vyplýva, že sťažovateľ ústne do zápisnice podal sťažnosť proti rozhodnutiu okresného súdu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, o neprijatí jeho písomného sľubu a o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Sťažovateľ podal sťažnosť ihneď po vyhlásení rozhodnutia okresného súdu, teda 22. marca 2016. Okresný súd predložil vec na rozhodnutie krajskému súdu v rovnaký deň a spis bol krajskému súdu doručený v nasledujúci deň, a to 23. marca 2016. Nepochybne je tiež, že sťažovateľ prostredníctvom obhajcu doručil 23. marca 2016 okresnému súdu písomné odôvodnenie sťažnosti podanej ústne do zápisnice 22. marca 2016. Okresný súd toto podanie v rovnaký deň spolu s predkladacou správou (č. l. 1295 súdneho spisu) predložil krajskému súdu. Odôvodnenie sťažnosti bolo krajskému súdu doručené 24. marca 2016, teda v deň konania neverejného zasadnutia, na ktorom krajský súd o sťažnosti sťažovateľa rozhodol. Z obsahu spisu krajského súdu, ako aj z obsahu jeho namietaného rozhodnutia je zrejmé, že krajský súd v čase rozhodovania nemal písomné odôvodnenie sťažnosti sťažovateľa k dispozícii. Z obsahu spisu nevyplýva, že by krajský súd zisťoval na okresnom súde, či sťažnosť sťažovateľa nebola doplnená o dôvody.</p> <p>Z rekapitulovaného obsahu sťažnosti, z jej príloh, ako aj z obsahu vyžiadaného spisu krajského súdu je nepochybne, že trojdňová lehota na podanie sťažnosti uplynula 25. marca 2016. Okresný súd teda predložil vec krajskému súdu ešte pred uplynutím trojdňovej lehoty podľa § 187 ods. 1 Trestného poriadku, a teda v rozpore s ustanovením § 190 ods. 2 Trestného poriadku. Krajský súd o sťažnosti rozhodol taktiež ešte pred uplynutím sťažnostnej lehoty. Ústavný súd sa nestotožňuje s argumentáciou krajského súdu, podľa ktorého by s ohľadom na skutočnosť, že prokurátor sa práva podať sťažnosť vzdal a sťažovateľ svoju sťažnosť ústne a bez odôvodnenia podal, bolo „vyčkávanie za uplynutím lehoty na podanie sťažnosti zbytočne prísne formálnym postupom na úkor práva sťažovateľa na prednostné vybavenie jeho väzobnej veci“. Zákom stanovená trojdňová lehota predstavuje vo vzťahu k obvinenému s ohľadom na jej krátkosť garanciu aspoň minimálneho priestoru pre realizáciu práva na obhajobu spôsobom, ktorý bude obvinený považovať za vhodný a efektívny, a to aj na základe prípadnej porady s obhajcom. Postup okresného súdu aj krajského súdu bagatelizujúci dôsledky nedodržania zákonom predpokladaného postupu podľa § 190 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý vo výsledku viedol k tomu, že ústne zahlásenie sťažnosti obvineným bezprostredne po oznámení rozhodnutia bolo</p>

obvinenému nie na prospech, ale skôr na ujmu vo vzťahu k ďalším možnostiam realizácie jeho práva na obhajobu, je potrebné odmietnuť ako z ústavného hľadiska neakceptovateľný. Na tomto závere nič nemení ani krajským súdom zdôraznená skutočnosť, že podľa § 189 ods. 3 Trestného poriadku sťažnosť podaná priamo obvineným odôvodnená byť nemusí. Absencia zákonom stanovenej povinnosti odôvodniť sťažnosť obvineným totiž nemôže bez ďalšieho viesť k akceptácii súdnej praxe, ktorej výsledkom by bola nemožnosť obvineného sťažnosť odôvodniť dodatočne, či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu, a to aspoň počas plynutia zákonnej trojdňovej lehoty podľa § 187 ods. 1 Trestného poriadku. Povinnosť prvostupňového súdu počkať s predložením veci súdu druhého stupňa do uplynutia lehoty na podanie sťažnosti preto nie je možné vnímať ako formálne „vyčkávanie“, ale ako zákonom predpísaný postup plne rešpektujúci práva obvineného a ďalších osôb oprávnených podľa § 186 Trestného poriadku podať sťažnosť. V naznačených súvislostiach je preto vo vzťahu k tomuto prípadu irelevantnou aj námietka krajského súdu, podľa ktorej argumentácia obsiahnutá v písomnom doplnení sťažnosti neobsahovala žiadne argumenty, na ktoré by nereagoval už okresný súd. Rovnako tak nie je namieste argumentácia, že v danom prípade bolo krajským súdom uprednostnené právo sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o jeho väzbe, keďže ani sťažovateľ nepochybne nemohol mať záujem o to, aby sa o väzbe rozhodlo síce urýchlene, avšak spôsobom, ktorého priamym dôsledkom je ujma na jeho iných právach vyplývajúcich z Trestného poriadku a zaručených čl. 17 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Právo obvineného na obhajobu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru treba považovať nepochybne aj za súčasť konania o väzbe. Treba ho teda považovať za súčasť procesných práv obvineného aj podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy. Povinnosťou všeobecných súdov je umožniť obvinenému uplatnenie práva na obhajobu tak, aby sa zachoval jeho reálny obsah a zmysel. Inak by totiž toto právo nebolo možné považovať za reálne, ale iba za teoretické, resp. iluzórne. Výklad príslušných ustanovení dotknutých právnych predpisov musí byť preto taký, aby uplatnenie práva na obhajobu v konaní o väzbe sa obvinenému reálne umožnilo (II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013).

Z práva na spravodlivé súdne konanie (v rozsahu jeho aplikovateľnosti na konanie o osobnej slobode) a z toho vyplývajúcich práv na obhajobu a na povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami strán možno vyvodiť, že rozhodovaním krajského súdu o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľa v čase pred uplynutím lehoty v zmysle § 190 ods. 2 Trestného poriadku a bez toho, aby mal krajský súd včas podané všetky písomné odôvodnenia opravného prostriedku k dispozícii, došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Z obsahu spisového materiálu týkajúceho sa trestnej veci sťažovateľa vyplýva, že okresný súd na prejednanie jeho žiadosti podanej 15. februára 2015 nariadil neverejné zasadnutie na 15. marec 2016. Podaním sp. zn. V-131/13-Ka z 13. marca 2016 oznámil obhajca sťažovateľa okresnému súdu vypovedanie plnej moci sťažovateľovi. Z obsahu zápisnice o neverejnom zasadnutí okresného súdu z 15. marca 2016 vyplýva, že okresný súd odročil neverejné zasadnutie na 22. marec 2016 s tým, že s ohľadom na povinnú obhajobu sťažovateľa mu poskytol lehotu „do konca tohto týždňa“ na zvolenie obhajcu, čo sťažovateľ akceptoval.

V zmysle citovanej judikatúry je doba nepresahujúca na jednom stupni konania lehotu jedného kalendárneho mesiaca z hľadiska záruk poskytovaných namietanými čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru štandardne akceptovateľná. Tak ako to vyplýva z predchádzajúceho bodu rozhodnutia, v posudzovanom prípade sťažovateľa presiahla skutočná dĺžka prvostupňového väzobného konania odporúčanú lehotu jedného mesiaca o šesť dní. Z už oboznámeného obsahu zápisnice okresného súdu o neverejnom zasadnutí z 15. marca 2016 je zrejme, že vypovedanie splnomocnenia zo strany obhajcu sťažovateľa s poskytnutím možnosti sťažovateľovi obhajcu si zvoliť posunulo

	<p>časový horizont rozhodovania o väzobnej veci sťažovateľa. Vplyv uvedenej skutočnosti na predĺženie doby väzobného konania nemožno pričítať na vrub okresnému súdu. Ústavný súd s prihliadnutím na túto okolnosť preto nehodnotí skutočnosť predĺženia štandardne akceptovateľnej lehoty jedného mesiaca o dobu 6 dní ako taký závažný excés, ktorý by dosahoval intenzitu porušenia sťažovateľom namietaných práv.</p> <p>Ústavný súd nerozhodol o vrátení veci na ďalšie konanie ani o nariadení prepustenia sťažovateľa z väzby, keďže sťažovateľ bol 1. marca 2017 rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To 44/2016, ktorým tento rozhodol o jeho odvolaní proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 T 93/2014 z 8. septembra 2016, právoplatne odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody. V súčasnosti teda už sťažovateľ nie je vo väzbe, preto už nemožno posudzovať dôvodnosť jeho väzby v minulosti a ani rozhodnúť o jeho prepustení z väzby. O väzbe možno totiž rozhodovať vždy iba s účinkami pro futuro (I. ÚS 88/04, I. ÚS 100/04, I. ÚS 115/07, II. ÚS 108/08).</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 2Tos/9/2016-1291 z 24. marca 2016 porušené boli. Uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 2Tos/9/2016-1291 z 24. marca 2016 zrušuje. Priznal sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume 1 000 € a náhradu trov konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	väzba-žiadosť o prepustenie väzba-rýchlosť rozhodovania

spisová značka	III. ÚS 650/2017
populárny názov	Urýchlenosť rozhodovania o väzbe
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5
analytická právna veta	Požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru teda nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne.
skutkový stav a základné fakty	Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 52/2017 zo 4. mája 2017 z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov

	<p>(ďalej len „Trestný poriadok“). Uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tpo 8/2017 z 25. mája 2017 bola sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o vzatí do väzby zamietnutá.</p> <p>Dňa 26. júna 2017 podal sťažovateľ na Okresnej prokuratúre Prešov (ďalej len „okresná prokuratúra“) žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 52/2017 zo 14. augusta 2017 bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá. Zároveň bolo rozhodnuté, že sa neprijíma jeho písomný sľub a že sa väzba nenahrádza dohľadom probačného a mediálneho úradníka, zárukou dôveryhodnej osoby a peňažnou zárukou. Uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tpo 13/2017 z 12. septembra 2017 bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.</p> <p>Sťažovateľ v sťažnosti namieta (vo vzťahu k jej prijatej časti), že napadnutým postupom okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, a to v súvislosti s neodkladnosťou a urýchlenosťou rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru teda nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne.</p> <p>Podľa judikatúry ESĽP väzba má mať striktne obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „speedily“ a francúzsky výraz „bref délai“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Bezichieri z roku 1989, A-164, § 21, Neumeister z roku 1968, A-8, § 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, § 55). Prieskumné súdne konanie musí byť vedené v súlade s hmotnoprávnymi a procesnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a aj s účelom čl. 5 dohovoru, to znamená ochranou jedinca proti svojvôli, osobitne aj s ohľadom na čas, ktorý uplynie do vyhlásenia rozhodnutia (rozsudok vo veci Koendjibiharie v. Holandsko, 25. 10. 1990, § 27).</p> <p>Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. 11. 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. 12. 2000, § 33-36, mutatis mutandis I. ÚS 18/03).</p> <p>Pri posudzovaní neodkladnosti alebo urýchlenosti rozhodovania o zákonnosti väzby sa vychádza aj z pravidla, že keď sa na rozhodovaní o návrhoch osoby pozbavenej osobnej slobody na preskúmanie zákonnosti tohto pozbavenia zúčastnilo viac stupňov súdov, berie sa do úvahy celková dĺžka konania, to znamená od podania návrhu až do právoplatného rozhodnutia o ňom (napr. rozsudky ESĽP vo veciach Letellier v. Francúzsko, 26. 6. 1991, § 56 a Navarra v. Francúzsko, 23. 11. 1993, § 28).</p> <p>Sťažovateľ namieta, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby rozhodoval okresný súd „2 mesiace a jeden deň“, čo nemožno považovať za urýchlené konanie. Zo skutkového hľadiska považuje ústavný súd za preukázané, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu bola okresnému súdu predložená 6. júla 2017. Okresný súd až 20. júla 2017 po návrate zákonného sudcu z dovolenky nariadil termín verejného zasadnutia na 9. august 2017, ktorý bol po vykonaných výsluchoch odročený na 14. august 2017, na ktorom o žiadosti</p>

sťažovateľa o prepustenie z väzby bolo rozhodnuté. Koncept rozhodnutia bol 23. augusta 2017 predložený na opis spisovej kancelárii, ktorá ho 25. augusta 2017 opísala a vypravila sťažovateľovi (rozhodnutie mu bolo doručené 28. augusta 2017) a jeho obhajcovi (rozhodnutie mu bolo doručené 6. septembra 2017) na doručenie. Z dôvodu podanej sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 23. augusta 2017 okresný súd ešte 6. septembra 2017 vypracoval predkladáciu správu krajskému súdu, ktorému bola predložená ihneď nasledujúci deň. Na základe uvedeného možno konštatovať, že konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby trvalo na okresnom súde od doručenia tejto žiadosti 6. júla 2017 do predloženia spisu krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti proti tomuto rozhodnutiu 6. septembra 2017, teda celkom 2 mesiace a 5 dní.

Podľa názoru ústavného súdu uvedenú celkovú dobu trvania rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu možno pripísať iba na vrub okresnému súdu. Obdobie v trvaní dvoch týždňov od doručenia žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby 6. júla 2017 do 20. júla 2017, keď bol nariadený termín verejného zasadnutia na 9. august 2017, treba považovať za taký prieťah pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa, za ktorý je zodpovedný výlučne okresný súd. Ide o obdobie, počas ktorého nebol vo veci vykonaný žiaden úkon (t. j. nečinnosť rátaná na týždne). Doba od prijatia rozhodnutia okresného súdu o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby 14. augusta 2017 do vypravenia jeho písomného vyhotovenia na doručovanie sťažovateľovi a jeho obhajcovi 25. augusta 2017 (t. j. spolu 11 dní) sa tiež javí ako neprimeraná. Námietke okresného súdu, že k celkovej dobe rozhodovania okresného súdu o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby prispel aj samotný sťažovateľ, resp. jeho manželka, pretože „od 09.08.2017 do 14.08.2017, kedy verejné zasadnutie bolo odročené v dôsledku toho, že manželka obvineného nemala dostatok finančných prostriedkov na zloženie peňažnej záruky, pričom súd jej dal možnosť tak urobiť, najneskôr do dňa 14.08.2017“, nebolo možné vyhovieť, pretože zo spisového materiálu vyplýva, že manželka sťažovateľa zložila súdom stanovenú sumu peňažnej záruky do pokladne okresného súdu v deň konania verejného zasadnutia, bezprostredne po jeho skončení. Doručovanie uznesenia okresného súdu o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby jeho obhajcovi do „priečinku podateľne tunajšieho súdu na domáce doručovanie pre obhajcov“ v konečnom dôsledku tiež nespôsobillo predĺženie celkovej doby rozhodovania okresného súdu o žiadosti sťažovateľa, pretože okresný súd nečakal na doručenie písomného vyhotovenia rozhodnutia okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že relevantná doba rozhodovania okresného súdu o osobnej slobode sťažovateľa predstavovala dva mesiace a päť dní vrátane nečinnosti trvajúcej týždne, čo s prihliadnutím na všetky už uvedené okolnosti je potrebné hodnotiť ako dobu neprimerane dlhú a nezlučiteľnú s obsahom a účelom sťažovateľom označených práv, preto ústavný súd konštatuje, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tp 52/2017 porušil základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj jeho právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru v súvislosti s urýchlenosťou rozhodovania o zákonnosti jeho väzby.

Ústavný súd rozhodol:

Základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s požiadavkou na urýchlené rozhodovanie o väzbe postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tp 52/2017 porušené boli. Sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 500 € a náhradu trov konania.

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	ESELP: Bezichieri z roku 1989, A-164, § 21, Neumeister z roku 1968, A-8, § 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, § 55; rozsudok vo veci Koendjibiharie v. Holandsko, 25. 10. 1990, § 27 ;Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. 11. 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. 12. 2000, § 33-36;rozsudky ESELP vo veciach Letellier v. Francúzsko, 26. 6. 1991, § 56 a Navarra v. Francúzsko, 23. 11. 1993, § 28;
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	väzba-rýchlosť rozhodovania väzba-žiadosť o prepustenie

spisová značka	III. ÚS 725/2017
populárny názov	Parciálna nespravodlivosť úseku konania
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1
analytická právna veta	V rámci konania o sťažnosti ústavný súd zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie právoplatne skončilo. Výnimkou môžu byť prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však je, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ako aj to, že námietka ich porušenia sa musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla by už byť uplatnená neskôr, prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach
skutkový stav a základné fakty	K zásahu do označených práv sťažovateľa malo dôjsť vydaním napadnutého rozhodnutia, ktorým krajský súd nepriznal sťažovateľovi na návrh podaný podľa § 41 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“) procesné postavenie osoby zúčastnenej na konaní. Proti napadnutému rozhodnutiu nie je prípustná kasačná sťažnosť.
z odôvodnenia	Ústavný súd pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry poukazuje na to, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) sú „výsledkové“, čo znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok. Skutočnosť, či napadnuté konanie vykazuje znaky spravodlivého procesu, závisí od celého konania a konečného rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002), vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. V nadväznosti na to ústavný súd pripomína, že v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie právoplatne skončilo (IV. ÚS 254/2011). Nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do dosiaľ meritórne neskončeného konania. Ústavný súd môže

urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nemajú možnosť namietaný protiústavný stav napraviť (m. m. IV. ÚS 322/09, IV. ÚS 270/2013).

Ak ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti pripustil výnimky z tejto zásady, išlo o prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však je, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ako aj to, že námietka ich porušenia sa musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla by už byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09).

Sťažovateľ v sťažnosti zamlčal právnu skutočnosť majúcu pre posúdenie veci podstatný význam. Krajský súd vo vyjadrení sp. zn. Spr 1326/17 z 13. decembra 2017 poukázal na to, že uznesením sp. zn. 25 Sa 10/2016 z 21. apríla 2017 žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy ako nedôvodnú zamietol.

Sťažovateľ napriek tomu zotrváva na podanej sťažnosti. Zamietnutie žaloby proti nečinnosti nespochybňuje, pretože vyhovuje jeho záujmom. Napriek tomu sa cíti byť dotknutý na svojich označených právach z dôvodu, že prebehnutý proces nebol voči nemu spravodlivý (nebolo mu priznané postavenie osoby zúčastnenej na konaní). Uvedené označuje ako motiváciu k podaniu sťažnosti.

Vrátiac sa k predmetu sťažnosti je potrebné podotknúť, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je síce rozhodnutím právoplatným, v konaní však riešilo len parciálnu otázku – otázku (ne)priznania procesného postavenia osoby zúčastnenej na konaní. Týmto rozhodnutím sa konanie ako celok neskončilo. Ústavný súd nemá na tomto mieste záujem vysloviť tézu, podľa ktorej nepriznanie procesného postavenia osoby zúčastnenej na konaní nemá v žiadnom prípade potenciál zasiahnuť základné práva sťažovateľa. Argument tejto závažnosti však treba hodnotiť aj s ohľadom na ostatné okolnosti. Je teda treba zohľadniť tiež argument, že negatívny výsledok sporu bol pre sťažovateľa želaný (chcený), a argument, že ústavný súd spravidla hľadá (z pohľadu práva na spravodlivý proces) na konania už právoplatne skončené ako na celok. V súdnom prípade preto nemusí byť na otázku parciálnej (ne)spravodlivosti úseku konania z pohľadu spravodlivosti konania ako celku nazerané bezvýnimočne ako na otázku zásadného významu.

V zmysle už citovanej judikatúry je nutné vziať do úvahy tiež intenzitu dopadu tvrdeného zásahu na sťažovateľa. Sťažovateľ opomenul ústavnému súdu predostrieť, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu bolo vydané v ten istý deň ako bolo konanie o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy iným jeho rozhodnutím skončené. Pretože sťažovateľ priznáva, že na zamietnutí žaloby mal záujem, tvrdený pocit krivdy vyvolaný napadnutým rozhodnutím (trvajúci teda len moment, t. j. do skončenia konania) ústavný súd považuje z pohľadu na spravodlivosť konania ako celku za tvrdenie zavádzajúce.

Vzhľadom na to, že otázka parciálnej (ne)spravodlivosti úseku konania v posudzovanom prípade nemala potenciál v čase priebehu konania výrazne a vo výsledku konania nezvratne zasiahnuť do sťažovateľových subjektívnych práv (sťažovateľ ujmu na subjektívnych právach výsledkom konania neutrpel), ústavný súd považuje iniciatívu stelesnenú v podanej sťažnosti za domáhanie sa prejedikovania objektívnych záverov týkajúcich sa interpretácie ustanovení Správneho súdneho poriadku upravujúcich postavenie osôb zúčastnených na

	<p>konaní (najmä § 41 ods. 2 SSP) vo vzťahu k osobitným konaniam podľa Správneho súdneho poriadku. Na tomto mieste musí ústavný súd v súdnej veci zohľadňovať argument, podľa ktorého nie je vo vzťahu k všeobecným súdom opravnou inštanciou. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy proti rozhodnutiu či zásahom všeobecných súdov je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávnych princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom (ne)boli dotknuté predpismi ústavného poriadku chránené práva alebo slobody fyzickej (právnickej) osoby (I. ÚS 76/2015).</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p><u>Sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	ESLP: Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002;
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>právoplatnosť</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu</p> <p>osoba-zúčastnená</p> <p>konanie</p>

spisová značka	III. ÚS 727/2017
populárny názov	Škoda spôsobená nesprávnym úradným postupom
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov</p>
analytická právna veta	<p>Pri riešení sporu súvisiaceho s krivdami spáchanými minulým režimom, je ústavný súd toho názoru, že všeobecný súd má vo zvýšenej miere akcentovať základné princípy právneho štátu uplatňované v demokratickej spoločnosti, ktoré výrazne rezonujú najmä v procesoch vyrovnávania sa s krivdami predchádzajúceho režimu a neuprednostňovať taký výklad platných zákonov, ktorý za zistených okolností nie je súladný s ústavou.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka je pred všeobecnými súdmi žalobkyňou v konaní o náhradu škody. Krajský súd napadnutým rozhodnutím zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 21 C 209/2008 z 24. apríla 2014 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Napriek skutočnosti, že napadnuté rozhodnutie nie je vo veci rozhodnutím „konečným“, sťažovateľka poukázaním na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 46/2013 z 3. septembra 2013 odôvodňuje možnosť podrobiť jej vec ústavnoprávnenému prieskumu.</p> <p>Sťažovateľka poukazuje na to, že po platnosti a účinnosti zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) „už nie je použiteľný tradovaný právny ústavného súdu (napr. II. ÚS 24/02), podľa ktorého dovolanie podľa § 237 písm. f/ bývalého O.s.p. (odňatie možnosti konať pred súdom účastníkovi konania) možno považovať za účinný právny prostriedok nápravy porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a že jeho nevyčerpanie nemožno nahradzovať sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.“. Inak povedané, sťažovateľka vo veci nepodala dovolanie, pretože je</p>

	<p>podľa jej názoru neprípustné a z toho dôvodu ho nemožno považovať za účinný a dostupný prostriedok nápravy. Názor o neprípustnosti dovolania podkladá odkazom na R 19/2017 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 236/2016 z 19. januára 2017, podľa ktorého: „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nesmeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku.“).</p> <p>Odhliadnuc od už uvedeného sťažovateľka považuje sťažnosť za prípustnú aj z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sumarizujúc podstatu problému je vhodné stručne uviesť, že žaloba o náhradu škody bola podaná z dôvodu, že starej matke sťažovateľky bolo 9. augusta 1959 príslušníkmi Krajskej správy Ministerstva vnútra v Banskej Bystrici odňatých 143 kusov zlatých mincí z numizmatickej zbierky. Proti starej matke sťažovateľky bolo na tomto základe vedené trestné stíhanie a rozsudkom Ľudového súdu v Banskej Bystrici sp. zn. T 467/58 z 9. januára 1959 (ďalej len „odsudzujúci rozsudok“) bola stará matka sťažovateľky uznaná vinnou z devízového priestupku a odsúdená na zaplatenie pokuty 300 Kčs a k trestu prepadnutia majetku 87 zlatých mincí. Odsudzujúci rozsudok nebol starej matke sťažovateľky (tá medzičasom zomrela) ani prokuratúre doručený. Proti odsudzujúcemu rozsudku podala odvolanie jej dcéra (matka sťažovateľky). Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 To 73/06 z 27. júla 2006 bolo odvolanie odmietnuté ako podané neoprávnenou osobou. Nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 43/07 z 24. apríla 2007 bolo predmetné uznesenie zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie z dôvodu porušenia základného práva na súdnu ochranu. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 2 To 73/06 z 22. novembra 2007 (ďalej len „zrušujúce rozhodnutie“) odsudzujúci rozsudok následne zrušil a trestné stíhanie zastavil.</p> <p>Ústavný súd už v náleze sp. zn. III. ÚS 43/07 z 24. apríla 2007 konštatoval, že vzhľadom na špecifickosť veci, podstatou ktorej je návrh na zrušenie napadnutého rozsudku alebo zastavenie trestného stíhania za krivdy spáchané minulým režimom, je ústavný súd toho názoru, že všeobecný súd mal vo zvýšenej miere akcentovať základné princípy právneho štátu uplatňované v demokratickej spoločnosti, ktoré výrazne rezonujú najmä v procesoch vyrovnávania sa s krivdami predchádzajúceho režimu a neuprednostňovať taký výklad platných zákonov, ktorý za zistených okolností nie je súladný s ústavou.</p> <p>Súdiac námietky atakujúce postup a napadnuté rozhodnutie krajského súdu ústavný súd považuje za vhodné upriamiť pozornosť najprv na skutočnosť, že pri odsudzujúcom rozsudku nebolo v trestnom konaní možné spoľahlivo ustáliť záver o jeho právoplatnosti. Aj spomínaný nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 43/07 z 24. apríla 2007 zdôrazňoval, že takú skutočnosť nemožno bezprecedentne pričítať na ťarchu navrhovateľky, ba práve naopak, vo veci konajúce orgány verejnej moci sú povinné takú skutočnosť doložiť relevantnými dôkazmi.</p> <p>Následne prebehlo pred Krajským súdom v Banskej Bystrici konanie o odvolaní, z čoho možno odvodzovať, že odsudzujúci rozsudok právoplatnosti nedoznal. Zrušujúcim rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici bol odsudzujúci rozsudok zrušený a trestné konanie napokon zastavené.</p> <p>Okolnosťou hodnou osobitného zreteľa je skutočnosť, že trestom prepadnutia majetku bol postihnutý majetok, ktorý nebol jeho predmetom (odňatie mincí nad rámec uloženého trestu). V tejto okolnosti podľa názoru ústavného súdu absentuje príčinná súvislosť medzi odsudzujúcim rozsudkom a vznikom škody, pretože výrok odsudzujúceho rozsudku odňatie zvyšných kusov mincí (nad 87 kusov) nepredpokladal.</p>

Významnou skutočnosťou v posudzovanej veci je teda tá, že odsudzujúci rozsudok nenadobudol právoplatnosť. Je bezvýznamné vyhodnocovať v abstraktnej rovine, či je možné vykonávať trest bez právoplatného odsudzujúceho rozhodnutia vo veci, keďže bez ohľadu na to, či to možné je alebo nie, trest vykonaný bol (a odvolávajúc sa na odsudzujúci rozsudok). Súčasťou tohto rozhodnutia je preto prostá akceptácia tejto skutočnosti, pretože predmetom konania pred všeobecnými súdmi je pojednanie o nároku na náhradu za spôsobenú škodu, nie polemika o tom, či je de lege lata taká situácia možná.

Pri úsudku o práve uvedených okolnostiach v ich vzájomnej súvislosti je možné vziať do úvahy skutočnosť, že na sťažovateľkou tvrdený vznik škody nemalo vplyv len odsudzujúce rozhodnutie v trestnom konaní (ktorého účinky vo svete reálií de iure nenastali; ústavný súd tiež uznáva, je posudzovanie právoplatnosti bolo súdmi vykonané so značným oneskorením), ale zároveň aj postup orgánov verejnej moci, ktorý nesúvisel s rozhodovaním o treste. Inak povedané, na odňatie zvyšných kusov mincí sa výrok odsudzujúceho rozsudku príčinne nevzťahoval a nie je možné tvrdiť, že tieto mince boli odňaté na jeho základe. Keďže však pri posudzovaní veci krajským súdom (v napadnutom rozhodnutí) už bola všeobecnými súdmi vyslovená premisa o neprávoplatnosti odsudzujúceho rozsudku (prebehlo konanie o odvolaní, odsudzujúci rozsudok bol zrušený a trestné stíhanie zastavené) a keďže bolo tiež zrejmé, že v ostatnej časti nároku na náhradu škody absentuje príčinná súvislosť vzniku škody na základe odsudzujúceho rozsudku, na prejednávanej veci bolo dôvodné nazerať ako na nesprávny úradný postup.

Z časového hľadiska je treba prisvedčiť argumentácii sťažovateľky, podľa ktorej v čase vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku (9. januára 1959) právna úprava zodpovednosti štátu za škodu neexistovala a v čase vyhlásenia zrušujúceho rozhodnutia (22. novembra 2007) zákon č. 58/1969 Zb. bol už zrušený, pretože od 1. júla 2004 bol účinný zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa zákona č. 87/1991 Zb. nárok na vydanie vecí bolo treba uplatniť do 30. septembra 1991, teda dávno predtým, ako o odvolaní v trestnej veci rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici 22. novembra 2007. Z uvedených dôvodov, čo sa týka námietok sťažovateľky k aplikabilite ratione temporis ústavný súd sa stotožňuje s právnym názorom sťažovateľky, podľa ktorého v konaní neboli tvrdené okolnosti nasvedčujúce potrebe aplikácie zákona č. 58/1969 Zb. a zákona č. 87/1991 Zb. na posudzovanú vec.

Za neopodstatnený považuje ústavný súd tiež názor krajského súdu, ktorým spochybňuje aktívnu legitimitáciu sťažovateľky v spore. Predmetom nálezu sp. zn. III. ÚS 43/07 z 24. apríla 2007 bolo prejednanie návrhu matky sťažovateľky a konštatovanie, že odmietnutím prejednávania ňou podaného odvolania (v trestnej veci starej matky sťažovateľky) jej bolo odopreté právo na súdnu ochranu. Z uvedeného ipso facto vyplýva, že súdy na základe predmetného nálezu ústavného súdu boli viazané akceptovať v prejednávanej veci doložené právne nástupníctvo. Ústavný súd považuje, a to najmä z dôvodu rešcie veci a právne nekonzistentného názoru krajského súdu (sťažovateľkou zvýrazňovaný neopodstatnený a nepresvedčivý odklon krajského súdu od svojho predchádzajúceho názoru použitím skutkovo a právne irelevantnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky), vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie za vyhýbanie sa vydaniu konečného rozhodnutia vo veci v rozpore s § 390 CSP. Vhodnosť spor rozhodnúť možno implicitne odvodzovať aj zo zásahu ústavného súdu do konania v tomto štádiu.

Z týchto dôvodov ústavný súd dospel k názoru o porušení práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zastáva názor, že vyslovenie porušenia práva na súdnu ochranu napadnutým rozhodnutím (z už uvedených dôvodov) je z hľadiska poskytnutia ochrany hmotnému právu sťažovateľky aj vzhľadom na to, že v tomto prípade ústavný súd zasiahol do rozhodnutia, ktorým konanie ešte skončené nebolo, postačujúce. Vysporiadanie sa s ostatnými námietkami

	<p>smerujúcimi proti procesnému postupu krajského súdu stráca v judikovanom kontexte opodstatnenie. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosti vo zvyšnej časti namietajúcej zásah do základného práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a základného práva vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nevyhovel.</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 700/2014 z 28. februára 2017 porušené boli. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 700/2014 z 28. februára 2017 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. Sťažovateľke priznal náhradu trov konania a vo zvyšnej časti návrhu nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>rozhodnutie-účinky právoplatnosť zodpovednosť-za škodu spôsobenú rozhodnutím alebo postupom orgánu verejnej moci náhrada škody (ujma)</p>

Uznesenie:

spisová značka	III. ÚS 8/2018
populárny názov	Notárska zápisnica ako exekučný titul
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	23.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 1</p>
analytická právna veta	Exekučný súd pri posudzovaní vykonateľnosti notárskej zápisnice posudzuje iba to, či sú dané formálne a materiálne predpoklady vykonateľnosti, a to bez zreteľa na hmotnoprávny základ.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka v procesnom postavení povinnej v exekučnom konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 49 Er 30/2017 doručila súdu námietky proti exekúcii, ktorými sa domáhala zastavenia exekúcie a navrhla aj odklad exekúcie. Okresný súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka rozhodol napadnutým uznesením tak, že námietky proti exekúcii zamietol a odklad exekúcie nepovolil. Sťažovateľka proti označenému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že jej sťažnosť zamietol. Sťažovateľka sa preto so svojou sťažnosťou obracia na ústavný súd a tvrdí, že napadnuté uznesenia vyššieho súdneho úradníka a okresného súdu porušujú jej označené práva. Poukazuje na to, že exekučný titul je podľa jej názoru materiálne nevykonateľný, pričom argumentuje tým, že

	<p>konateľka sťažovateľky podpísala notársku zápisnicu, ktorá je v napadnutom exekučnom konaní exekučným titulom, v ktorej uznala neexistujúci záväzok sťažovateľky voči konateľke ako jej zamestnancovi. Práve táto skutočnosť konfliktu záujmov konateľky a zamestnankyne v jednej osobe a tiež neexistencia dlhu, ktorý konateľka uznala, mala podľa názoru spôsobiť neplatnosť takéhoto úkonu, na ktorú mal prihliadnuť okresný súd v tom smere, že by exekúciu zastavil alebo aspoň povolil odklad exekúcie.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať označené napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže ho už meritórne preskúmal na základe sťažnosti okresný súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľke ochranu jej právam. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.</p> <p>Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie okresného súdu, podstatou námietok v tejto časti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu z dôvodu, že podľa jej názoru je nezákonné, formalistické, v extrémnom rozpore s prioritami spravodlivosti, v dôsledku čoho došlo aj k porušeniu jej označených práv, pretože okresný súd sa nezaoberal problematikou konfliktu záujmov pri vzniku notárskej zápisnice, ako aj ďalšími namietanými vadami ako neexistenciou dlhu a nedostatočne určitým a zrozumiteľným záväzkom sťažovateľky.</p> <p>Ústavný súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že sťažovateľka sa domáhala preskúmania exekučného titulu notárskej zápisnice s poukazom na okolnosti, za ktorých vznikla, s tým, že tieto okolnosti spôsobujú materiálnu nevykonateľnosť notárskej zápisnice. Okresný súd vychádzajúc z toho, že ide o vykonávacie konanie, konštatoval, že nemá právomoc skúmať neplatnosť uznania záväzku, ktorý je obsiahnutý v notárskej zápisnici, ani okolnosti, za ktorých notárska zápisnica bola podpísaná. Preto v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia okresný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľky sú nedôvodné. Ústavný súd vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu konštatuje, že okresný súd reagoval na všetky relevantné námietky vznesené sťažovateľkou, a rešpektujúc zákonné limity rozsahu prieskumu vo vykonávacom konaní dospel k ústavne konformnému záveru o nedôvodnosti jej námietok proti prebiehajúcej exekúcii. V súvislosti s jej návrhom na odklad exekúcie ústavný súd poukazuje aj na časť odôvodnenia napadnutého uznesenia vyššieho súdneho úradníka, ktorý uviedol: „... pred povolením odkladu podľa § 56 ods. 2 Ex por. by malo byť aspoň osvedčené, že sa začalo konanie alebo iný právny postup (napr. konanie o určenie neplatnosti právnych úkonov obsiahnutých v exekučnom titule (notárskej zápisnici)), ktorých výsledkom môže byť právna skutočnosť vyvolávajúca zastavenie exekúcie. Súd pripomína, že povolenie odkladu exekúcie má len dočasný charakter, preto z návrhu povinného musí byť zrejmé, že existujú objektívne predpoklady na zastavenie exekúcie, resp., že takéto predpoklady na základe objektívnych skutočností v budúcnosti nastanú.“. Okresný súd v citovanej časti napadnutého uznesenia vyššieho súdneho úradníka sťažovateľke naznačil, aké právne prostriedky na ochranu svojich práv mohla využiť na účel dosiahnutia odkladu exekúcie.</p> <p>Ústavný súd vzhľadom na exekučný titul, ktorý je predmetom napadnutého exekučného konania, konštatuje, že pri posudzovaní notárskej zápisnice sa uplatňuje tzv. prezumpcia správnosti. Takáto zápisnica nie je rozhodnutím (súdu alebo iného orgánu) a nemá ani účinky, ktoré zákon s rozhodnutím spája, a nie je vybavená účinkami právoplatnosti ani záväznosti pre účastníkov a pre všetky</p>

orgány, ktoré majú napríklad rozhodnutia súdu vydané v občianskom súdnom konaní. Skutočnosť, že osoba povinná uznala dlh voči oprávnenej osobe, podľa názoru ústavného súdu celkom nevyklučuje, aby v individuálnych prípadoch – so zreteľom na osobitné okolnosti prejednávanej veci – sa povinná osoba domáhala návrhom na súde určenia, že nie je povinná plniť (resp., že neexistuje dlh, ktorý by mala plniť). Avšak domáhať sa tak môže v osobitnom konaní, a nie v rámci námietok v exekučnom konaní.

Exekučný súd pri posudzovaní vykonateľnosti zápisnice posudzuje iba to, či sú dané formálne a materiálne predpoklady vykonateľnosti, a to bez zreteľa na hmotnoprávny základ. Otázkou naplnenia formálnych a materiálnych predpokladov môže preto posudzovať iba exekučný súd. To napokon znamená, že vykonateľná môže byť aj taká zápisnica, ktorá nemá svoj základ v hmotnom práve (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 63/2009 z 25. novembra 2010).

Exekučný súd musí zobrať do úvahy prípadnú námietku povinného v exekučnom konaní týkajúcu sa platnosti procesného prejavu podľa § 41 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov spočívajúcu napr. v tom, že ten kto prejav urobil, nemal spôsobilosť na právne úkony, čo v napadnutom konaní takáto námietka vznesená nebola. Notárska zápisnica bola v okolnostiach posudzovanej veci podpísaná konateľkou sťažovateľky. Na druhej strane ale prejav povinnej osoby urobený v notárskej zápisnici, ktorý má mať procesné dôsledky (jeho súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice), nezbavuje povinnú osobu možnosti urobiť predmetom súdneho konania samotný hmotnoprávny vzťah (povinnosť z neho vyplývajúcu).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia okresného súdu presvedčil, že okresný súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti že ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené.

Ústavný súd tak konštatuje, že nezistil medzi dôvodmi a skutočnosťami, ktoré sťažovateľka uviedla vo svojej sťažnosti, žiaden taký dôvod, ktorý by mohol spochybniť právne závery okresného súdu. Je to tak z toho dôvodu, že po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľka uviedla vo svojej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to tvrdila sťažovateľka vo svojej sťažnosti. V napadnutom uznesení okresný súd zohľadnil všetky jeho zákonné náležitosti a tieto pri jeho tvorbe aj prakticky aplikoval, preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pokiaľ ide o ostatné namietané základné práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a na slobodu podnikania podľa čl. 35 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu, ústavný súd vzhľadom na argumentačnú závislosť a naviazanosť na záver o porušení práv procesnej povahy podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru konštatuje, že

	<p>nevyhnutným dôsledkom bola potreba odmietnutia tejto časti sťažnosti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, a to vzhľadom na zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti v tej časti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie svojich práv procesnej povahy a od toho odvádzala porušenie svojich ostatných označených práv.</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>arbitrárnosť</p> <p>exekúcia-námietky</p> <p>exekúcia-exekučný titul</p> <p>kolízia záujmov</p>

spisová značka	III. ÚS 10/2018
populárny názov	Dávka v nezamestnanosti a invalidný dôchodok
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	23.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Priznanie a vyplácanie invalidného dôchodku za podmienok stanovených zákonom o sociálnom poistení predstavuje realizáciu základného práva garantovaného čl. 39 ods. 1 ústavy, podľa ktorého majú občania právo na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu. Zmyslom a účelom právnej úpravy zakotvujúcej podmienky priznania a vyplácania dávky v nezamestnanosti je v intenciách článku 35 ods. 3 ústavy v primeranom rozsahu hmotne zabezpečiť osobu pracovne spôsobilú, avšak nie z vlastnej viny, prácu momentálne nevykonávajúcu (tzn. aktuálne nezamestnanú osobu). Je tak celkom zjavné a nesporné, že dávka v nezamestnanosti neslúži k hmotnému zabezpečeniu osoby nespôsobilej na prácu, teda osoby invalidnej.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol 28. apríla 2014 zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie a následne 14. mája 2014 si osobitne uplatnil nárok na dávku v nezamestnanosti. O uplatnenom nároku rozhodla Sociálna poisťovňa, pobočka Žilina rozhodnutím z 24. júna 2014, a to tak, že sťažovateľ nemá nárok na dávku v nezamestnanosti. Jeho odvolanie podané proti predmetnému rozhodnutiu bolo zamietnuté rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava z 31. júla 2014. Sťažovateľ si 4. augusta 2014 podal žiadosť o priznanie invalidného dôchodku, ktorej bolo vyhovené, a invalidný dôchodok mu bol priznaný rozhodnutím z 19. augusta 2014 so znením výroku „Podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov Vám od 29. januára 2014 priznávame invalidný dôchodok v sume 328,60 EUR mesačne.“.</p> <p>Sťažovateľ podal podnet na postup „prokurátora“ podľa § 22 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov. Na základe protestu „prokurátora“ podaného proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina z 24. júna 2014 o nepriznaní dávky v nezamestnanosti bolo predmetné rozhodnutie zrušené a novým rozhodnutím z 5. mája 2015 opätovne rozhodnuté o nepriznaní dávky v nezamestnanosti pre sťažovateľa z dôvodu priznaného</p>

	<p>invalidného dôchodku. O odvolaní podanom proti označenému rozhodnutiu z 5. mája 2015 rozhodol nadriadený orgán, Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava svojím rozhodnutím č. k. 42428- 4/2015-BA z 30. júla 2015, ktorým bolo prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdené. Žaloba podaná sťažovateľom proti druhostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu bola rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 20 S 163/2015 z 8. marca 2016 zamietnutá. O odvolaní podanom proti označenému rozsudku bolo rozhodnuté namietaným rozsudkom najvyššieho súdu, ktorý prvostupňové rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdil.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľ v podanej sťažnosti formuloval námietky porušenia označených článkov ústavy opiera o argumentáciu, podstatou ktorej je jeho tvrdenie o nesprávnej interpretácii aplikovaného právneho predpisu, a síce príslušných ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v neni neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“).</p> <p>Z obsahu odôvodnenia namietaného rozsudku vyplýva, že najvyšší súd svoj právny záver o vecnej správnosti rozsudku krajského súdu, a teda neodôvodnenosti sťažovateľom podaného odvolania podporil odkazom na relevantné ustanovenia zákona o sociálnom poistení, a síce na § 19 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého sa poistenie v nezamestnanosti nevzťahuje na fyzickú osobu, ktorej bol priznaný invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %; ustanovenie § 105 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého nárok na dávku v nezamestnanosti zaniká vždy dňom priznania invalidného dôchodku z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % a ustanovenia § 112 ods. 9 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorých „ak sa priznáva dávka späťne aj za obdobie, za ktoré bola vyplatená skôr priznaná iná dávka, na ktorú zanikol nárok alebo zanikol nárok na jej výplatu pre priznanie neskôr priznanej dávky, zúčtuje sa za toto obdobie neskôr priznaná dávka s vyplatenou skôr priznanou inou dávkou, a ak suma vyplatených skôr priznanej inej dávky a) je nižšia ako suma neskôr priznanej dávky, poukáže sa poberateľovi dávky suma rovnajúca sa rozdielu medzi sumou neskôr priznanej dávky a sumou vyplatených skôr priznanej inej dávky, b) dosahuje alebo prevyšuje sumu neskôr priznanej dávky, poukazuje sa poberateľovi dávky suma neskôr priznanej dávky od splátky splatnej v mesiaci, v ktorom sa rozhodlo o neskôr priznanej dávke, znížená o rozdiel sumy vyplatených skôr priznanej inej dávky a sumy neskôr priznanej dávky od jej priznania do jej splátky splatnej v mesiaci, v ktorom sa rozhodlo o neskôr priznanej dávke; takto znížená suma neskôr priznanej dávky nesmie byť v úhrne s inými dávkami a dôchodkami starobného dôchodkového sporenia nižšia ako suma, ktorú nemožno postihnúť výkonom rozhodnutia“.</p> <p>Najvyšší súd odkazujúc na uvedenú právnu úpravu konštatoval, že z nej vyplýva jasné pravidlo, a síce vylúčenie súbežného vyplácania dávky v nezamestnanosti a invalidného dôchodku, a teda, že odo dňa, keď je poistencovi priznaný invalidný dôchodok z dôvodu poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % (a to odo dňa, od ktorého sa mu aj so spätnými účinkami vypláca, nie keď mu bol právoplatne priznaný), nevzťahuje sa naň poistenie v nezamestnanosti. V rámci interpretácie dotknutých ustanovení aplikovanej právnej úpravy odvolací súd reagoval na odvolacie námietky sťažovateľa a v relevantnom smere zdôraznil, že v konaní o žiadosti o priznanie invalidného dôchodku predstavuje zistená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a z nej vyplývajúca invalidita právny dôvod vzniku nároku na invalidný dôchodok, na ktorej vznik sa potom viaže aj deň priznania invalidného dôchodku uvedený v rozhodnutí správneho orgánu a deň právoplatnosti rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku je z uvedených dôvodov pre posúdenie statusu poberateľa invalidného dôchodku nepodstatný. Najvyšší súd na základe uvedeného kvalifikoval výklad aplikovaných ustanovení zákona o sociálnom zabezpečení uplatnený prvostupňovým súdom a tiež príslušným správny orgánom ako správny a rozhodnutie krajského súdu vyhodnotil ako náležité odôvodnené a primerane reagujúce na žalobné námietky</p>

	<p>sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd poukazuje na to, že priznanie a vyplácanie dávky v nezamestnanosti za podmienok stanovených príslušnými ustanoveniami zákona o sociálnom poistení predstavuje realizáciu základného práva garantovaného čl. 35 ods. 3 ústavy, podľa ktorého štát v primeranom rozsahu hmotne zabezpečuje občanov, ktorí nie z vlastnej viny nemôžu vykonávať právo na prácu. Priznanie a vyplácanie invalidného dôchodku za podmienok stanovených zákonom o sociálnom poistení zase predstavuje realizáciu základného práva garantovaného čl. 39 ods. 1 ústavy, podľa ktorého majú občania právo na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu. Zmyslom a účelom právnej úpravy zakotvujúcej podmienky priznania a vyplácania dávky v nezamestnanosti je v intenciách citovaného článku 35 ods. 3 ústavy v primeranom rozsahu hmotne zabezpečiť osobu pracovne spôsobilú, avšak nie z vlastnej viny, prácu momentálne nevykonávajúcu (tzn. aktuálne nezamestnanú osobu). Je tak celkom zjavné a nesporné, že dávka v nezamestnanosti neslúži k hmotnému zabezpečeniu osoby nespôsobilej na prácu, teda osoby invalidnej, čomu zodpovedá aj interpretačný záver, ktorý najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia prezentoval (jasné pravidlo o vylúčení súbežného vyplácania dávky v nezamestnanosti a invalidného dôchodku). Ním zvolený výklad preto nemožno hodnotiť ako nesúladný s príslušným článkom ústavy.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že právny záver rozhodnutia najvyššieho súdu sa opiera o náležitú interpretáciu aplikovanej právnej úpravy, ktorá nijako nepopiera jej zmysel a účel. Odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu obsahuje primerané logické zdôvodnenie majúce základ v jasných skutkových okolnostiach. Ústavný súd je toho názoru, že najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia relevantným otázkam formulovaným sťažovateľom v uplatnenom odvolaní poskytol zrozumiteľnú a náležitú odpoveď. Ústavný súd konštatuje, že sa mu prezentované závery odvolacieho súdu v žiadnom prípade nejavia ako excesné, signalizujúce arbitrárnosť odôvodnenia namietaného rozsudku, preto neexistujú dôvody, aby do rozhodovania najvyššieho súdu akokoľvek zasahoval.</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu správne konanie</p> <p>výklad (interpretácia)-ústavne konformný</p> <p>výklad (interpretácia)-právnej normy</p> <p>správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov</p> <p>práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo vlastníť majetok</p>

spisová značka	III. ÚS 33/2018
populárny názov	Správne súdnictvo
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	30.01.2018

<p>dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv</p>	<p>Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
<p>analytická právna veta</p>	<p>Nemožno vyhovieť takému návrhu na začatie konania v správnom súdnom systéme, ktorého prerokovanie síce vedie k zisteniu formálneho rozporu činnosti verejnej správy so zákonom, no zároveň v ňom nebude preukázaný žiaden zásah do individuálnej sféry navrhovateľa. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ (Univerzita Pavla Jozefa Šafárika) uzavrel 26. júla 2010 ako prijímateľ s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo“ alebo aj „riadiaci orgán“, v citáciách aj „žalovaný 1/“), v zastúpení Agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pre štrukturálne fondy Európskej únie (ďalej aj „agentúra“, spolu aj „žalovaní“; v citáciách aj „žalovaný 2/“), zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na realizáciu aktivít projektu s názvom „Centrum excelentnosti pre elektromagnetické polia v medicíne CEEPM“. Sťažovateľovi bol predtým (16. júna 2010) agentúrou schválený nenávratný finančný príspevok v sume 3 805 168 €.</p> <p>Na základe výsledkov vykonaného vládneho auditu doručila agentúra sťažovateľovi 10. júna 2015 správu o zistenej nezrovnalosti č. N21500995/S01 z 10. júna 2015 (ďalej len „správa“) spolu so žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220120067/Z01 z 10. júna 2015 (ďalej len „žiadost“), na základe ktorých agentúra požiadala o vrátenie časti poskytnutých finančných prostriedkov (v sume 182 040,08 €) najneskôr do 1. augusta 2015.</p> <p>Sťažovateľ doručil krajskému súdu 30. júla 2015 žalobu podľa druhej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom v tom čase, ktorou sa domáhal prieskumu zákonnosti správy a žiadosti, ich zrušenia a zastavenia konania.</p> <p>Krajský súd uznesením č. k. 6 S 185/2015-142 zo 7. decembra 2016 žalobu sťažovateľa podľa § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny súdny poriadok“) odmietol, keď dospel k záveru, že „žaloba smeruje proti aktu orgánu verejnej správy vydanom v správnom konaní, ktorý nemohol mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu, pričom ide o podkladové rozhodnutie predbežnej povahy...“.</p> <p>Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu kasačnú sťažnosť podľa prvej hlavy piatej časti Správneho súdneho poriadku, ktorú založil na dôvodoch podľa § 440 ods. 1 písm. f), g), h) a j) Správneho súdneho poriadku.</p> <p>Najvyšší súd o kasačnej sťažnosti sťažovateľa uznesením z 22. augusta 2017 v konaní sp. zn. 1 Sžfk 33/2017 rozhodol tak, že jej nepriznal odkladný účinok a zamietol ju. Odmietol kumuláciu dôvodov tak, ako ich v kasačnej sťažnosti sťažovateľ artikuloval. Zdôraznil, že „hoci... v niektorých prípadoch môže sťažovateľka na obranu svojich práv využiť aj viaceré dôvody kasačnej sťažnosti zakotvené v citovanom ustanovení (§ 440 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, pozn.), dôvody uvedené v § 440 S. s. p. pod písmenami f) až h) a i) sa logicky vylučujú“. Preto sa v okolnostiach sťažovateľovej veci najvyšší súd zameril len na tvrdený dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. j) Správneho súdneho poriadku</p>

	<p>(nezákonné odmietnutie podania). Pritom poukázal na prejudikatúru (sp. zn. 5 Sžf 26/2012 a sp. zn. 4 Sžf 56/2015), podľa ktorej správu o zistenej nezrovnalosti podľa § 26 zákona č. 528/2008 Z. z. „je možné... považovať za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a citovaného zákona“. S citovaným judikovaným právnym názorom sa najvyšší súd stotožnil a zdôraznil, že „zastavujúcim dôvodom je aplikácia § 27a ods. 1 zák. č. 528/2008 Z. z. v spojení s... § 7 písm. e/ S. s. p...“.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu označených základných práv a práv zaručených medzinárodnými zmluvami uznesením krajského súdu č. k. 6 S 185/2015-142 zo 7. decembra 2016</p> <p>Sťažnosťou napadnuté uznesenie krajského súdu nadobudlo jeho doručením účastníkom konania právoplatnosť (§ 151 ods. 2 Správneho súdneho poriadku), pretože správne súdnictvo je po nadobudnutí účinnosti Správneho súdneho poriadku (1. júla 2016) budované na báze jednoinštančnosti. Proti rozhodnutiam krajských súdov v správnom súdnictve už preto zásadne nie je odvolanie ako riadny opravný prostriedok prípustné. Aj keď napadnuté uznesenie krajského súdu nie je rozhodnutím vo veci samej [§ 147 ods. 1 písm. a) Správneho súdneho poriadku], je proti nemu prípustná kasačná sťažnosť (§ 439 ods. 1 Správneho súdneho poriadku). Kasačnú sťažnosť [vzhľadom na to, že smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (§ 438 ods. 1 Správneho súdneho poriadku)] možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon spôsobom, ktorý Správny súdny poriadok taxatívne vymedzuje v § 440 ods. 1 písm. a) až j).</p> <p>V sťažnosti doručenej ústavnému súdu prednáša sťažovateľ proti obom napadnutým rozhodnutiam (teda aj proti uzneseniu krajského súdu) v podstate jedinú kardinálnu námietku. Jej obsahová stránka spočíva v odmietnutí spravodlivosti (denegatio iustitiae), keďže krajský súd procesným rozhodnutím podľa § 98 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku sťažovateľovu správnu žalobu odmietol a jej meritórnymi dôvodmi sa nezaoberal. K samotnému súdному prieskumu správy ani žiadosti tak nedošlo. Takto malo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, jeho základného práva na súdny prieskum zákonnosti správy i žiadosti, jeho práva na spravodlivé súdne konanie i označených práv hmotnej povahy.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. j) Správneho súdneho poriadku predstavuje procesnú platformu, ktorou sa žalobca v správnom súdnictve môže účinne domáhať ochrany svojich základných práv (či už procesnej povahy alebo hmotnej povahy), k porušeniu ktorých malo podľa jeho názoru dôjsť procesným rozhodnutím správneho súdu, ktorým sa konanie o žalobe končí (§ 98 ods. 1 Správneho súdneho poriadku). Niet totiž pochyb, že procesné odmietnutie správnej žaloby má priamy dopad na podobu poskytovanej súdnej ochrany, a tým i na základné právo žalobcu podľa čl. 46 ods. 1 (a tým aj čl. 36 ods. 1 listiny) i čl. 46 ods. 2 ústavy (a tým aj čl. 36 ods. 2 listiny). V dôsledku takéhoto rozhodnutia totiž správny súd nezaujme autoritatívne (rozhodovacie) stanovisko k meritórnym výhradám (žalobným bodom), ktoré voči napadnutému postupu alebo rozhodnutiu orgánu verejnej správy žalobca predniesol.</p> <p>S ohľadom na prednesené dôvody je ústavný súd toho názoru, že kasačná sťažnosť (hoci smerovala proti právoplatnému uzneseniu krajského súdu) predstavovala v okolnostiach sťažovateľovej veci účinný prostriedok, prostredníctvom ktorého následne najvyšší súd ako súd kasačný poskytoval ochranu jeho základným právam i právam zaručeným medzinárodnými zmluvami, ktorých porušenie sťažovateľ namieta v sťažnosti doručenej ústavnému súdu. Dokazuje to i skutočnosť, že najvyšší súd o kasačnej sťažnosti sťažovateľa rozhodol meritórne, teda tak, že ju podľa § 461 Správneho súdneho poriadku zamietol. Je tak naplnená ústavná podmienka pre aktiváciu princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorá ústavnému súdu odníma právomoc konať a</p>

rozhodovať o ochrane označených základných práv i práva podľa dohovoru a podľa dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti uzneseniu krajského súdu č. k. 6 S 185/2015-142 zo 7. decembra 2016 odmietol pre nedostatok svojej právomoci o nej konať a rozhodnúť o nej.

K namietanému porušeniu označených základných práv a práv zaručených medzinárodnými zmluvami uznesením najvyššieho súdu z 22. augusta 2017 v konaní sp. zn. 1 Sžfk 33/2017

V odôvodnení tohto uznesenia, ktorou ústavný súd reagoval na časť sťažnosti atakujúcu uznesenie krajského súdu o odmietnutí sťažovateľovej správnej žaloby, je vysvetlené, že zásadná sťažnostná námietka má ústavne relevantnú povahu. Krajský súd sa procesným odmietnutím sťažovateľovej správnej žaloby odmietol zaoberať dôvodmi nezákonnosti správy i žiadosti tvrdenými v správnej žalobe. Ustálený fakt má podstatný vplyv na základné práva sťažovateľa zaručené čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy i čl. 36 ods. 1 a 2 listiny. Najvyšší súd následne v konaní o kasačnej sťažnosti meritórne preskúmal sťažovateľom správne identifikovaný kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. j) Správneho súdneho poriadku, ktorý je vecne zacielený priamo na posúdenie zákonnosti odmietnutia podanej správnej žaloby. Takto sa ochrana zákonnosti realizovaná najvyšším súdom procesne prekryla s ochranou ústavnosti. Ochranou zákonnosti (uvodzovacia veta k § 440 ods. 1 Správneho súdneho poriadku) potom najvyšší súd súčasne poskytoval aj ochranu základným (subjektívnym) právam sťažovateľa zaručeným čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, i jeho právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa v časti smerujúcej proti zamietavému uzneseniu najvyššieho súdu preto ústavný súd musí ustáliť, či najvyšší súd ako súd kasačný rozhodol zákonne. Iba tak možno dospieť k záveru, či meritórny prieskum procesného odmietnutia správnej žaloby, ktorý realizoval najvyšší súd, zodpovedal požiadavkám (zákaz denegationis iustitiae) plynúcim z uvedených základných práv sťažovateľa procesnej povahy.

Oprávnenosť nariadeného metodologického postupu dokazuje aj právne hodnotenie, na základe ktorého najvyšší súd zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa a ktoré spočívalo v závere o naplnení hypotézy § 7 písm. e) Správneho súdneho poriadku v okolnostiach súdnej veci.

Podľa § 7 písm. e) Správneho súdneho poriadku správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania.

Správne súdnictvo je totiž primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Preto nemožno vyhovieť takému návrhu na začatie konania v správnom súdnictve, ktorého prerokovanie síce vedie k zisteniu formálneho rozporu činnosti verejnej správy so zákonom, no zároveň v ňom nebude preukázaný žiaden zásah do individuálnej sféry navrhovateľa. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná (III. ÚS 502/2015).

Posúdenie, či správa a žiadosť zasahujú do subjektívnych práv sťažovateľa, sa musí opierať o pochopenie účelu a podstaty právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 528/2008 Z. z., ktorej súčasťou je i úprava právnych vzťahov medzi riadiacim

orgánom (ministerstvo), resp. sprostredkovateľským orgánom (agentúra) a prijímateľom (sťažovateľ).

Podľa § 27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. ak riadiaci orgán zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, môže vyzvať prijímateľa na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky. Podľa § 27a ods. 2 zákona č. 528/2008 Z. z. ak prijímateľ nevráti príspevok alebo jeho časť na základe výzvy podľa odseku 1, riadiaci orgán oznámi podnet orgánu podľa osobitného predpisu. Podľa § 27a ods. 3 zákona č. 528/2008 Z. z. ak bolo na základe podnetu podľa odseku 2 zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, riadiaci orgán rozhodne o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej vo výzve podľa odseku 1, najviac však 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky, ak a) bola právoplatným rozhodnutím uložená pokuta za porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, alebo b) bolo zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania uvedené v protokole, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania a za ktoré sa neukladá pokuta podľa písmena a).

Citované právne normy sú zakotvené v § 27a zákona č. 528/2008 Z. z., ktorý má nadpis „Postup riadiaceho orgánu pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania“. Dôvodová správa k zákonu č. 57/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení zákona č. 266/2009 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým bolo do zákona č. 528/2008 Z. z. zavedené ustanovenie § 27a, uvádza, že dotknutými právnymi normami „sa ustanovuje právo riadiaceho orgánu, ak zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania vyzvať prijímateľa, aby vrátil príspevok, alebo jeho časť. Riadiaci orgán by pri určení výšky príspevku, ktorý sa má vrátiť, mal zohľadňovať povahu, závažnosť, spôsob a následky porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania. Ak prijímateľ dobrovoľne príspevok alebo jeho časť na základe výzvy nevráti, riadiaci orgán podá podnet Úradu pre verejné obstarávanie, ktorý následne postupuje v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a ak zhodnotí, že k porušeniu pravidiel a postupov verejného obstarávania došlo, uloží pokutu v súlade s § 149 citovaného zákona. Po nadobudnutí právoplatnosti takéhoto rozhodnutia je riadiaci orgán oprávnený vydať rozhodnutie v správnom konaní, ktorým uloží prijímateľovi povinnosť vrátiť príspevok alebo jeho časť... Takéto právoplatné rozhodnutie je exekučným titulom, na základe ktorého je možné začať exekučné konanie na účely vymáhania prostriedkov, ktoré sa majú vrátiť.“.

I dôvodová správa tak slúži podpore právneho názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého pri správe a žiadosti „ide o uplatnenie notifikačného (oznamovacieho) oprávnenia orgánu verejnej správy v rámci výkonu dohľadových oprávnení, avšak v žiadnom prípade nejde o výkon vrchnostenskej rozhodovacej právomoci...“. Použitý prívlastok „vrchnostenský“ determinuje záver o dopade na subjektívne práva prijímateľa (sťažovateľa) tak, ako ho má na mysli § 7 písm. e) Správneho súdneho poriadku. Toto označenie totiž obsahovo vyjadruje jednostrannosť mocenského prejavu vôle formálne vyjadreného v individuálnom správnom akte, ktorý sám osebe (ak nadobudne právoplatnosť a vykonateľnosť) je spôsobilým exekučným titulom, a teda za ním stojí donucovacia štátna moc.

Citovaná dôvodová správa zrozumiteľne dokumentuje, že výzva adresovaná prijímateľovi podľa § 27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. nie je zavŕšením procesu uplatňovania povinnosti prijímateľa vrátiť príspevok alebo jeho časť poskytnutú na predmet zákazky. Z pohľadu subjektívnej právnej pozície prijímateľa je totiž pasivita po doručení uvedenej výzvy prejavom nesúhlasu s právnym záverom riadiaceho orgánu o porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania. Takto potom vzniká medzi riadiacim orgánom a prijímateľom spor, ktorého riešenie spadá do pôsobnosti orgánu verejnej správy na úseku verejného obstarávania, ktorým je Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len

„úrad“). Len táto zložka štátneho mechanizmu je kompetentná autoritatívne posúdiť, či skutočne k porušeniu pravidiel a postupov verejného obstarávania došlo. Až využitie kompetencie úradu s pozitívnym záverom [§ 27a ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 528/2008 Z. z.] zakladá vrchnostenské postavenie riadiaceho orgánu pri ukladaní povinnosti prijímateľovi vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť v zvýšenej sume podľa uvodzovacej vety § 27a ods. 3 zákona č. 528/2008 Z. z.

Najvyšší súd v popísanom, právne pomerne zložitom konglomeráte nadväzujúcich právnych vzťahov výstižne objasnil, že v posudzovanej veci ide medzi riadiacim orgánom a prijímateľom o „osobitný právny vzťah tak s prvkami súkromného práva ako aj práva verejného, t. j. s vložením najmä administratívnych postupov kontroly, auditu použitia, vymáhania resp. zadržania v zmysle nielen zmluvy o poskytnutí NFP ale aj dotknutej právnej úpravy“.

Ústavný súd sa stotožňuje s postojom najvyššieho súdu, pretože z právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 528/2008 Z. z. je skutočne zrejmé, že vzťah riadiaceho orgánu a prijímateľa vykazuje primárne súkromnoprávne prvky (zmluva podľa § 15 zákona č. 528/2008 Z. z.). V právom identifikovaných skutkových situáciách sa však vzťah oboch uvedených subjektov transformuje do podoby verejnoprávnej, a to vzhľadom na pôvod poskytovaných prostriedkov (Európska únia) späť s nutnosťou chrániť finančné záujmy európskej únie (§ 1 a § 26 zákona č. 528/2008 Z. z.). Aplikačnou komplikáciou § 27a zákona č. 528/2008 Z. z. je skutočnosť, že toto ustanovenie reglementuje prípad nutnosti chrániť finančné záujmy Európskej únie riadiacim orgánom z dôvodu porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania, teda z dôvodu porušenia druhovo odlišného verejného záujmu, ktorého ochrana je v pôsobnosti iného orgánu verejnej správy (úrad). Vrchnostenské postavenie riadiaceho orgánu preto nastúpi až vtedy, keď úrad v rámci realizácie vlastnej kompetencie (tiež) vrchnostensky rozhodne, že k porušeniu pravidiel a postupov verejného obstarávania skutočne došlo.

Popísaná konštrukcia právnej úpravy prináša pre právnu ochranu sťažovateľa jeden rozhodujúci poznatok – súdnej ochrany sa bude môcť dovolávať až proti vrchnostenskému záveru o porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania (teda proti rozhodnutiu úradu), a následne aj proti vrchnostenskému záveru riadiaceho orgánu podľa § 27a ods. 3 zákona č. 528/2008 Z. z. I tento poznatok dokazuje ústavnú akceptovateľnosť zamietavého uznesenia najvyššieho súdu ako súdu kasačného, keďže súdna ochrana proti vrchnostenskému záveru o protiprávnom konaní nie je sťažovateľovi odopretá, iba ju musí uplatniť v štádiu na to určenom. Nemožno preto prijať argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej „za danej situácie nie je žiadnym spôsobom upravené, ako sa sťažovateľ v prípade, že s názorom o zistenej nezrovnalosti nesúhlasí, môže domôcť nápravy alebo ochrany svojich práv“.

Suma finančnej povinnosti, ktorá sťažovateľovi vznikne pri uplatnení právomoci riadiaceho orgánu podľa § 27a ods. 3 zákona č. 528/2008 Z. z. a ktorou sťažovateľ aj argumentuje proti právnym záverom najvyššieho súdu, nemá v tomto prípade rozhodujúci význam. Výzva podľa § 27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z., ako aj eventuálne neskoršie rozhodnutie riadiaceho orgánu podľa § 27a ods. 3 zákona č. 528/2008 Z. z. totiž musia byť založené na rovnakom skutkovom základe i na rovnakom právnom posúdení správania sťažovateľa. Preto aj iniciácia súdnej ochrany v správnom súdnictve proti rozhodnutiu podľa § 27a ods. 3 zákona č. 528/2008 Z. z. nemôže byť odlišná v porovnaní so správnu žalobou v prípade, ak by súdny prieskum výzvy podľa § 27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. prichádzal do úvahy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa dospel k záveru, že potvrdenie procesného odmietnutia sťažovateľovej správnej žaloby najvyšším súdom neznamenalo v okolnostiach posudzovanej veci odopretie súdnej ochrany, keďže tá sa v správnom súdnictve

	<p>priznáva len proti takým mocenským aktivitám verejnej správy, ktoré zasahujú do subjektívnych práv adresáta ich výkonu. Navyše, etapovitý charakter uplatňovania povinnosti vrátiť prostriedky poskytnuté na predmet zákazky alebo ich časť poskytuje sťažovateľovi (prijímateľovi) právny priestor pre dovolávanie sa súdnej ochrany v neskorších štádiách tohto procesu, keď eventuálne dôjde k doručeniu administratívneho rozhodnutia úradu (podľa zákona o verejnom obstarávaní) a nadväzujúceho rozhodnutia riadiaceho orgánu (podľa § 27a ods. 2 zákona č. 528/2008 Z. z.). Sťažnosť je preto v časti namietajúcej porušenie základných práv sťažovateľa zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, ako aj práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 22. augusta 2017 v konaní sp. zn. 1 Sžfk 33/2017 zjavne neopodstatnená.</p> <p>Keďže ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie základných práv (čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 listiny) a práva (čl. 6 ods. 1 dohovoru) procesnej povahy uznesením najvyššieho súdu z 22. augusta 2017 v konaní sp. zn. 1 Sžfk 33/2017 odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, je nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia. Aj v tejto časti je preto sťažnosť sťažovateľa zjavne neopodstatnená.</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>kľúčové slová</p>	<p>právomoc-právomoc ústavného súdu práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces správne súdnictvo-vylúčenie z preskúvania súdom správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo vlastníť majetok právo-subjektívne práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prieskum zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.